

Nemzeti
Művelődési
Intézet

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Cselekvő Közösségek – aktív közösségi szerepvállalás
EFOP 1.3.1-15-2016-00001

SZÉCHENYI 2020

KONFERENCIÁK

Partnerségben a könyvtárral

Partnerségben a könyvtárral – In Partnership with Libraries címmel került megrendezésre a *Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás* projekt (EFOP-1.3.1-15-2016-00001) II. nemzetközi tudományos konferenciája 2018. október 15–16-án, Debrecenben.

Az Országos Széchényi Könyvtár szervezésében megvalósult esemény fókuszában a könyvtárak közösségépítő szerepe állt, ugyanakkor bemutatta a projekt eddig elért eredményeit, a vonatkozó kutatásokat, fejlesztéseket, illetve a kulturális terület legfontosabb trendjeit. Az előadók között szerepeltek a könyvtári, múzeumi, közművelődési terület neves hazai, határon túli és külföldi szakértői, többek között Nagy-Britanniából, Olaszországból, Finnországból, Lengyelországból, Horvátországból, Romániából, Ausztriából. A konferencia két napján a 240 résztvevő 31 előadás, bemutató, kerekasztalbeszélgetés keretében ismerkedhetett meg a hazai és külföldi innovációkkal, jó gyakorlatokkal.

A konferenciát az Emberi Erőforrások Minisztériuma részéről Vitályos Eszter európai uniós fejlesztéspolitikáért felelős államtitkár, az Országos Széchényi Könyvtár részéről Tüske László főigazgató, a Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ részéről Nagy Magdolna megbízott igazgató, az NMI Művelődési Intézet Nkft. részéről pedig Kárpáti Árpád, a Kiemelt Programok igazgatója nyitotta meg.

Vitályos Eszter államtitkár köszöntőjében elmondta, hogy a projekt célja a közösségépítés és -fejlesztés elősegítése a települések és kulturális intézmények számára biztosított szakmai-módszertani támogatás révén, amelynek legjobb eszközei a képzések, szakmai műhelyek, konferenciák és a közösségfejlesztő mentorhálózat.

Tüske László főigazgató köszöntötte a konferencia előadóit és résztvevőit, köztük a plenáris ülés előadóit: Arapovics Máriát, a *Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás* projekt szakmai vezetőjét a konzorciumvezető Szabadtéri Néprajzi Múzeum részéről, aki a köszöntőket követően ismertette a közösségfejlesztő szakmai módszertani fejlesztéseket és kutatásokat a kulturális területen; Pier Luigi Sacco professzor urat, a milánói International University of Languages and Media Egyetem Gazdaságtan, Marketing és

Kreativitás Doktori Program igazgatóját, aki előadásában a könyvtárakat mint társadalmi hatású színtereket mutatta be; és Neil Fitzgerald urat, a British Library digitális tudással foglalkozó osztályának igazgatóját, aki rámutatott, hogy a könyvtáraknak a digitális gyűjteményeik használatát nem csak lehetővé kell tenniük, de támogatásukról kell biztosítaniuk bárkit, aki ezeket izgalmas és innovatív módon kívánja felhasználni.

Tüske László főigazgató elmondta: a szakemberek már 2007-ben úgy látták, hogy a könyvtárak az elkövetkező évtizedben paradigmaváltás előtt állnak, hiszen szolgáltatásaik egyharmad részt alapulnak majd a hagyományos nyomtatott vagy fizikai anyagokon, és kétharmad részt elektronikus információkon vagy szolgáltatásokon; ugyanakkor a könyvtári trendek között kiemelt figyelmet érdemel a közösségi hozzáférés. Rámutatott, hogy Bartos Éva, a Könyvtári Intézet nyugalmazott igazgatója fogalmazta meg: a *Cselekvő közösségek* projekt keretében is szembesülhetett a szakma azokkal az elvárásokkal, melyeknek megfelelően a könyvtáraknak és könyvtárosoknak folyamatosan új helyzetekben, új szerepekben kell helytállniuk.

*Tüske László, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatójának köszöntője
Az elnöki asztalnál (balról jobbra): Kárpáti Árpád, Nagy Magdolna,
Vitélyos Eszter, Bognárné Lovász Katalin*

Nagy Magdolna, a Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ megbízott igazgatója hangsúlyozta, hogy a *Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás* projekt, melynek keretében a konferencia megrendezésre került, a kulturális terület három nagy intézményének korábban példa nélküli összefogásával valósul meg. Röviden összefoglalta a projekt elmúlt két évben elért eredményeit, rávilágítva a módszertani fejlesztések, mintaprojektek és a kulturális közösségfejlesztő mentorhálózat szerepére.

Kárpáti Árpád, az NMI Művelődési Intézet Nkft. Kiemelt Programok igazgatója a szervezet országos szakmai-módszertani szolgáltatásairól, valamint a projektben vállalt konkrét feladatairól beszélt. Beszédében kiemelte a kapcsolódó kutatások, képzések, valamint a módszertani anyagok fejlesztésének szükségességét és jövőbeni hasznosítását.

A konferencia két napján az együttgondolkodás fókuszában az intézmények közösségfejlesztő, közösségépítő szerepe, illetve az ezt támogató online és offline módszerek, jó gyakorlatok prezentálása állt. A számos szekcióelőadás során érintették azokat a kulcs-

fontosságú területeket, amelyek mentén a fejlesztések a nemzetközi trendekkel összhangban elengedhetetlenek, mint pl. digitalizálás, online közösségek, olvasásfejlesztés, közösségépítés-fejlesztés, korszerű térszervezési megoldások adaptálása. Megismerhették a résztvevők a projekt keretében lezajlott *Kulturális intézmények reprezentatív felmérése* kutatás eredményeit, illetve kerekasztalbeszélgetésre is sor került a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) nyerteseivel, akik számára a *Cselekvő közösségek* projekt szakmai és módszertani támogatást nyújt. A szekciókban a projekt keretében fejlesztett kiscsösz, tiszánánai, salgótarjáni, kiskőrösi mintaprojekteket is bemutatták a szervezők.

A kihívások megválaszolásának, köztük a közösségek létrehozásának, patronálásának, fejlesztésének számtalan módja lehetséges a kulturális intézményekben. *A közösségépítés, közösségfejlesztés* témaköre – mint a projekt alapvető célkitűzése – mindkét napon helyet kapott a szekcióülések sorában. E szekcióban is számos külföldi, határon túli és hazai jó gyakorlatot ismerhettünk meg, köztük a brit Tyne & Wear Levéltárak és Múzeumok példáján keresztül a sikeres közösségi múzeumot; a marosvásárhelyi Teleki Téka munkáját; azt, hogy miképp képezik a rijekai városi könyvtár erősségét az önkéntesek; a kortárs közeget Sepsiszentgyörgyön, vagy éppen a közművelődést a Végeken – Nagyszebenben.

Gombos Péter gyermekirodalom-kutató arra kereste a választ, hogy az olvasás magányos műfaj-e, vagy éppen alapot adhat egy közösség létrejöttéhez. Ehhez kapcsolódott az *Olvasásfejlesztés közösségformáló ereje* szekció valamennyi előadása, kezdve a biblioterápia lehetőségeivel, folytatva az iskolai könyvtárak szerepével.

A korszerű kulturális intézményekben alapvetően fontos az intelligens tanulási környezet megteremtése, ezt a témát járta körül a *Kulturális intézmények épülete mint közösségi tér* szekció, két debreceni és egy győri jó példát is bemutatva.

A projekt egyik kiemelt témája az esélyegyenlőség, így a kulturális intézmények szociális funkciója, ezen intézmények sajátos lehetőségeinek, eszközeinek számbavétele. E szekcióban két külföldi és két magyar jó példa került bemutatásra. Nagy érdeklődés kísérte mind a nagykanizsai könyvtár roma közösségeket célzó esélyteremtő kezdeményezéseinek ismertetését, mind az észak-szolnoki kistérségben megvalósult fejlesztések eredményeiről szóló beszámolót. Rendkívül inspiráló volt a finnországi Tampere város-

Nagy érdeklődés kísért minden előadást

ának új szolgálati modellje is, a Jóléti Központ, amelyben a könyvtár együttműködik az ifjúság- és családsegítőkkal, védőnőkkel és gyermekorvosokkal is. *Aktivizálás, integrálás, partnerség* volt a címe a lengyel kolléga előadásának, amelyben azt mutatta meg, hogy hazája közkönyvtáraiban hogyan válthatók cselekvésre ezek az absztrakt fogalmak.

Megkerülhetetlen téma az *online közösségek* építése, a digitális szolgáltatások biztosítása a kulturális intézményekben. Az alsóóri UMIZ Infocentrum közösségfejlesztési gyakorlatai, vagy a helyismeret közösségépítő szerepének csíkszeredai példája kitűnő ötleteket adott a hallgatóságnak. Fontos képezni a jövő nemzedékének pedagógusait is – akik a kulturális intézmények által nyújtott, a felelős és aktív állampolgársághoz nélkülözhetetlen információkhoz való hozzáférést oktadják –, fejleszteni szemléletüket, megismertetni velük az IKT-alapú kooperatív módszertani megoldásokat a non-formális és informális tanulási térben. A Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezetői ebbe a munkába engedtek bepillantást.

A konferencia előadásai egyértelműen rámutattak arra, hogy a technológia és a digitális világ térnyerésével a művelődési, olvasási szokások folyamatosan változnak, emiatt a kulturális intézmények szerepének is át kell alakulnia. Nem csak a könyvtáraknak és könyvtárosoknak, de mindhárom terület kulturális szakembereinek folyamatosan új helyzetekben, új szerepekben kell helytállniuk. Meg kell találniuk a módot arra, hogyan lehet egy elmagányosodott világban a kultúra lehetőség a közösségfejlesztésre és közösségépítésre, felhasználva a 21. század digitális lehetőségeit is.

A Debrecenben megrendezett eseményre a *Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás* EFOP-1.3.1-15-2016-00001 kiemelt projekt – amelynek megvalósítói a Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ, az NMI Művelődési Intézet Nkft. és az Országos Széchényi Könyvtár – keretében került sor. A konferencia társszervezői a Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ és az NMI Művelődési Intézet Nkft.

Sághi Ilona

Teltházas előadásokkal zajlott a konferencia